

בירורים ודעות

על

מגמות המלחמה

בעתיד הקרוב

ב

שתי שאלות עיקריות נתבלטו בוויכוח אשר ליווה את הרצאת פילדמרשל מונטגומרי (שנתפרסמה בחוברת הקודמת (פ"ט-צ') — ושתייהן סבו על ציר משותף: האם אפשר לצבא היבשה, מזה — ולציה המלחמה מזה — ל"מדרן" ולסגל את עצמם לתנאי מלחמת העתיד — או שחיל האוויר ינסה להיות, כבר בשלבי ההתפתחות שלפנינו, יורשן של כל הפונקציות העיקריות במלחמה. חיל הצבא רצה לדעת האם חיל האוויר יעמוד על מונופולין שלו על כל כלי-טיס באשר-הם, על מנת שיתאפשר לו לרכו מאמץ מכסימלי לצורך "ההתקפה האסטרטגית" — או שיופרש חיל-מטוסי-הטסה מסוים, אשר יקנה לצבא ניידות אסטרטגית, אופרטיבית ולוגיסטית (ובאמצעות הליקופטרים ודומיהם — אף ניידות טקטית טובה) שיסגלוהו למילוי משמיות התקופה. הצי רצה לדעת האם פיתוח אמצעי תובלה ימית שאינם נזקקים למלים (דהיינו, בעיקר-ישל"דבר, ספינות אמפיביות שונות ואף הליקופטרים לפריקת המטענים) עתיד להכלל בין עדיפויות ראשונות של מאמץ-תכונה הגנתי — ולשחרר ע"י כך, את ציה המלחמה וימית-הסוחר ממגבלות התקופה האטומית, העוללות לסכל את עצם תכלית-קיומם. אופייני, כי בצד המרצה (פ. מ. מונטגומרי) הופיע מרשל-חיל-האוויר-המלכותי סדר במצב של "נותן תשובות". אכן, הויכוח שבמציאות — טרם נשלם. עדיין אפשריות בו תנודות, וטרם סוכמו התשובות האחרונות.

בענין תפקיד הצי עודם פתוחים שערי-הויכוח לרוחה, וזאת — משתי בחינות עיקריות. זו שכבר צוינה על ידינו בחוברת "מערכות" פ"ט-צ' (עמ' 39-27) בענין מקומן-בעתיד של נושאות-מטוסי-רבתי במלחמה הכוללת; וזו הנוגעת לאפשרות לקיים "איים" יבשתיים הגנתיים ("איים" מבודדים — ולו גם גדולים-ביותר) באמצעות עורקי-ניקה ימיים — או העדר אפשרות כזו. לבחינה שניה זו של הבעיה שכבר הציגה אשתקד קמיל רוג'רון מפנה במיוחד את תשומת-הלב הסופר הצבאי הנודע קפ' סירל פולט, בשני מאמרי-הערכה היסודיים שלו בעקבות הרצאת פ. מ. מונטגומרי

אכן, קפ' פולט מציג מבלי לטשטש, גם את השאלה אשר ודאי שהנה יסודי-היסודות בכל הבירורים המתנהלים עתה, בין בדפוס ובויכוח פומבי, ובין מאחורי הדלתות של חדר-ישיבות סגורים: האם כבר נפלה ההכרעה האחרונה, זו שאין להשיבה ("הנקודה במסע שממנה אין עוד לשוב אל מקום היציאה" point of no return לפי הביטוי המתקלח עתה בדיונים אלה באירופה ובאמריקה) בענין הפעלתם במשולב או (דבר שרבים מתקפקים באפשרות) בנפרד, של שני ה"תאומים" — הנשק האטומי-הטקטי והנשק האטומי-המימני האסטרטגי.

חילופי הדברים בעקבות הרצאתו של פילד-מרשל מונטגומרי ב"מכון-השירות-המאוחד המלכותי", ביום 21.10.54. (ההרצאה נתפרסמה ב"מערכות" חוב' פ"ט-צ').

לויטנטנט-גנרל * מ. ג. דאיאר: המרצה עמד על העובדה כי עלינו להיות נכונים במלחמה העתידה לפעולות-תגמול מן-היותר יודעים. אנו כי בעבר הש"תדלנו תמיד להיות במצב של צודקים מבחינה מוס"רית ולרכוש לצדנו את דעת-הציבור בעולם, ונדרש לנו זמן ארוך-למדי בטרם נצא למלחמה.

במלחמה העתידה, באם מתכוננים אנו להשתמש בכלי-נשק גרעיניים ואטומיים, תהא אחריותם המדינית של מנהיגינו להחלטה להשתמש בנשק גרעיני, אחריות גדולה ונוראה עד מאוד. על כן (ניתן לשאול) הלא יתכן הדבר כי בזמן מן הזמנים עשוי

* דרגה בחיל-האוויר הבריטי המקבילה לזו של סרן.

המודיעין שלנו להכתיב לנו את הצורך להתקד ולא לחכות עד שתהיינה פעולותינו פעולות-תגמול מידיות, כי אז יתכן ולונדון זו, בה אנו נמצאים אפשר ותהא מונחת בחורבנה, וארגונה של הממשלה יתכן ויהיה משובש — ואולי לא רק בירה זו. אכן בירות אחרות רבות של אומות המערב? המרצה: הרושם שלי כי השואל נוטה לצד עדיפות מלחמה-מונעת; במלים אחרות, שבאם סבור אנו שהצד שכנגד עומד ערב התקפה עלינו, מוטב נקדים ונתקיפו?

לויטנטנט-גנרל דאיאר: כן.

המרצה: זהו ענין מדיני.

השואל אמר כמו-כן כי אחריות גדולה מאוד הובשבל שלטינו המדיניים להגיע לידי מסקנה בדבר שימוש בכלי נשק אטומיים וגרעיניים; הדבר, כמ"בן, נכון, תשובתי אני לשאלה הראשונה היא כי אני מאמין שהאומות הדמוקרטיות של המערב עת

דות לפתוח במלחמה מונעת לעולם. בענין זה יכולות להיות דעות משלו לכל אחד מאתנו. אולם זוהי דעתי.

אשר לשאלה השניה, אמרתי כאן היום — ולאמי-תורש-לדבר, אמרתי גם לפני חודש, בפריז — כי באם נותקף נשתמש מיד בהגנתנו בכלי-נשק גרעיניים. דבר זה לא גרם לזעזועים מדיניים, פרט למספר שאלות בבית-הנבחרים. אולם זהו דבר כתיקונו. לא הושמעה שום הודעה „אל לכם לעשות כך“, והמפקד הממונה עלי באירופה אמר אף הוא כזאת * ; הוא אמר זאת בלונדון, ואני אמרתי זאת בפאריז, ועתה אומר אני זאת כאן. לא נדרחשה תגובה מדינית נגדית כלפי אמירות אלו. ההדגשה היתה כל הזמן על הסיג „באם נותקף“. אמרתי וחזרתי כי באם נותקף נשתמש באמצעים אלה להגנתנו.

מסכים הנני, כי צריך שהמודיעין שלנו יקום במצב של כושר מלא. באופן שנוכל לקבל אתראה מבעוד זמן מספיק. זוהי הסיבה לכך שכה הכרחית הנה מערכת האזהרה-המוקדמת (וככל שהנך מעיין בכך נוכח הנך יותר-ויותר כי מערכת זו חייבת להיות כדור-ארצית מקפת) על-מנת שתספק לנו אזהרה בעוד-מועד על התקפה מתרחשת. עם התקבל אתראה כזאת היינו הולמים מיד מהלומת-תגובה.

לא דיברתי על מלחמה מונעת. השתמשתי במלים „פעולת-תגמול מידית... באם נותקף“ כשהתדגשה היא על „באם נותקף“.

קומנדר ** ל. גא-באיאי (הנדסת הצי המלכותי): היורשה לי לשאול את המרצה, מנין תבואנה כמור-יות הנפט הדרושות בשביל חילות-האוויר החדשים העצומים האלה? האין הוא סבור כי אפשר ואנו, אנשי הצי, עדיין נמצא מאבטחים את עורק-החיים האטלנטי הלזה בפריגטות שלנו המונעות בכוח-גרעיני, בני שעה שרוב חילות-האוויר יהיו צמודים-אל-הקרקע מחוסר תוצרת נפט מזוככת להנעתם, משום שבת-הזיוק שבאירופה ובארצות-הברית נמחו?

המרצה: אין אני יודע את התשובה לכך. סבורני כי כאן בקהל מצוי מספר רב מאוד של אדמירלים, אשר יתכן מאוד ויענו על שאלה זאת.

(*) הכונה לגנרל גרינסטר האמריקאי, שהוא המפקד-העליון של כוחות „הברית הצפון אטלנטית“ באירופה; פילדמרשל מונטגומרי נחשב לסגנו.

(**) זרגת צי המקבילה לסגן-אלוף בצה"ל.

(***) דרגה בחיל-האוויר של בריטניה וארצות-הקהליה המקבילה לזו של רביסרן.

(****) דרגת צי המקבילה לאלוף-משנה בצה"ל.

אני, באורח אישי, לא הבחנתי בסיבה לכך כי יחסר הדבר. אנו מפתחים מערכות-צינורות-דלק באירופה. התפקיד הגדול המוטל על הציים הוא להביא בשלום את שיירות-הספינות אל הנמלים. לא אמרתי כי אין לנו צורך בציים. אמרתי רק שלדעתי תהיה עצמת האוויר הגורם הגדול בקיום השליטה בימים.

לאמיתו של דבר, הרי זו שאלה על כך האם קיום עצמת-האוויר ימצא בידי חילות-האוויר המבוססים-ביבשה או בידי כוחות-צי. תפקיד הצי יהיה להביא את השיירות אל נמלינו. האם הפריגטות של הצי טובות לתפקיד זה מחילות-אוויר מבוסס-ביבשה, זהו ענין העשוי להיות נתון בחילוקי-דעות.

ראש-טייסט... קארסטגיי: המרצה, ברוב תבונה, הטעים את חשיבותה של הגנה-אורחית חזקה. היורש לי לשאול, מה עשויה להיות תגובתן הפסיכית-לוגית של מעצמות המזרח באם ארגון כזה יופעל ברצינות בבריטניה?

המרצה: נוטה אני לחשוב כי המזרח היה רואה אותנו כטיפשים ביותר אילולי היה לנו, בתור זה, ארגון טוב להגנה אורחית. אדם המעיין במסכת מלחמה נקל לו לראות כי אסור להניח לה לחזית-הפנים כי תתמוטט. אני כשלעצמי אינני סבור כי לו היינו מקימים ארגון טוב לכך היה זה מרגיז את המזרח. מזה זמן מה המלצתי-וחזרתי בפני קהל ועדה כי אומות „נאטו“ תעשינה כן; ובמידת הידוע לי, לא היתה על כך כל תגובה מן המזרח.

חושבני כי, אכן באיטיות, מתקדם עתה הענין בכיוון הנכון. בממלכה המאוחדת נתמנה מנהל-כללי להגנה אורחית, שהוטל עליו לקדם מלאכה זאת; ובית-הספר-למטה של מערכת ההגנה האורחית פועל כבר מזה זמן מה. מדינות רבות ביבשת אירופה שיגרו קצינים לבית-הספר-למטה הבריטי להגנה אורחית. אינני חדל מלקוות כי מדינות אירופה היבשתית תלכנה בעקבות המופת הבריטי בענין זה. לעת-עתה — טרם יצאו בעקבותיו.

קריסט... א. ס. ביילי (הצי המלכותי): המרצה אמר בפתח דבריו כי בתור הרקטות-הבליסטיות הצפוי, הגם שלא יהיה צורך במטוסים מבחינה אסטרטגית, עדיין יתקיים צורך במטוסים מונהגי-אדם בשביל שיתוף פעולה עם צבאות וציים. נדמה, כי צורת ארגון המתאימה לטיפול בכוחות-אוויר שכאלה היא כי ינתנו לחיל-הצבא, וכן לצי-המלחמה, לכל אחד מהם, חיל-אוויר טקטי משלו. בעוד שלחיל-

האוייר-המלכתי יניחו את התפקיד של הפעלת הרקיע-
טות-הבליסטיות מן הקרקע.

המרצה: זוהי נקודת מבט מעניינת מאוד. הייתי
מבקש את אחד האוירים רבי-ההצטיינות הנמצאים
כאן להשיב על שאלה זו. רואה אני כאן את מרשל-
חיל-האוייר-המלכותי הלורד טדר. מענין היה לשמוע
מפי הלורד טדר: ראשית, מהי נקודת המבט שלו
על אשר נאמר כאן היום בהרצאה, ושנית, מהי דעתו
בנקודה מסוימת זו שנתעוררה כאן.

מרשל חיל-האוייר המלכותי* לורד טדר: אשר
לעתיד ה"בליסטי", הייתי מעדיף להניח לו עד לזמן
בו יקרב אלינו במקצת. משיקרה זאת, נוכל אולי
או לדיין בעתידם של חיל-האוייר, צבא-אנגליה
והעולם החדש — אשר, כדברי המרצה, עוד איננו
אתנו כאן כיום.

חוששני כי אאכזב את הפילד-מרשל, כי אין לי
שאלות לשאלו. העובדה היא, שהוא ואני נתנסינו
שנינו בפרשת התאמנות קשה למדי באותו בית-
ספר עצמו. הוא עמד בבחינות הגמר, ומקוני כי גם
אותי ניתן לראות כמי שעמד בהן. שמח אני לכך
כי הוא שאמר דברים אלה, תחת שאצטרך אני
לאמרם; כי בהיותי איש חיל-האוייר, יתכן ולא היו
מאמינים לי. קהל המקשיבים כאן מורכב כמעט כולו
מאנשי-צבא ואנשי-ציי, ולעולם לא יהיו סומכים על
דברי איש חיל-האוייר. אולם הפילד-מרשל איננו
מאנשי חיל-האוייר. הריהו בלתי משוחד וקר-דם
בתכלית, ודברו נאמר כאן בפניכם במפורש. מלים
כדרבנות.

תכופות אומרים לנו כי אין זה רצוי לחשוב
על דרכיה לחימה במלחמה הבאה לפי קוייה-
מוחשבה שידמו מדי לאלה שבמלחמה שמאחרינו;
אולם, באם אפילו נביא בחשבון את העתיד-הבליסטי
שהעלית אותו כאן, סבורני כי תגיעו ודאי למסקנה
כי בכל המלחמות העקרוניות הראשונים אותם עק-
רונית הנם, במידה שנוגעים הדברים לכל שלושת
השירותים הלוחמים, הוטעמה כאן בפנינו העובדה
החיונית (ובאמרי זאת אין אני מדבר כאיש חיל-
האוייר) כי עצמת-האוייר הנה כעת הגורם-השליט.
עלינו להשקיף ברורות אל פני עובדה זאת.

צוינה כאן לפנינו עוד נקודה אחת: — כי עקרו-
נות הגמישות והריכוז הקשורים-אהדדי הם מעיקר-
מהותה של עצמת-האוייר. באם גמישה הנה — ניתן

(*) דוגה בחיל-האוייר הבריטי ובאלה של ארצות הקהילת,
המקבילה לזו של פילד-מרשל בצבא.

לרכזה; ואילו אם אין היא מאורגנת לתכלית הריכוז
— כי אז מתבזזת היא כליל. וזו הסיבה שבגללה
נראים סכסוכים שבין השירותים כדבר שיש להצטער
עליו כל-כך, והייתי אומר זאת בחריפות — כענין
טפשי.

הפילד-מרשל, ואני, והאדמירל לורד קנינגהם —
בושלנו, כשל היטב, בקדירה אחת, בהיותנו במזרח-
התיכון. כולנו הערכנו את העובדה שהודות לכך שכונ-
חות-האוייר היו מאורגנים תחת פיקוד מרכזי אחד —
נתאפשר, שעה שיום אחד נזקק חיל-הצבא לעזרה
ולסיוע מאת חיל-האוייר, ואולי היה זה ביום אחר
ציי-המלחמה, כי הכוח האויירי כולו יפנה את עצמו
מן האחד אל השני.

משערני כי שורש הצרה הוא שעדיין קיים אותה
אי-אמון (או, אולי, אי-הבנה) מעורר-חמלה במקצת
שבין השירותים. לו היה שרוי ביניהם אמון גמור,
כי אז לא היה אדמירל שוקע בדאגות בשל כך
שהאוייריה נתונה לפיקוד אחד ולא לפיקודו הוא; כי
אז היה מיטיב לדעת כי שעה ששלשות השירותים
פועלים בצותא, והוא עצמו שרוי בצורך אמיתי לעז-
רה, יסוב ציי-האוייר כולו ויעוט לסייעו. האמון וההב-
נה ההדדיים — הם המהווים את הבסיס לאחדות;
וזהו הדרך היחידה בה יושג שיתוף-פעולה.

זאת ועוד לענין זה של הריכוז, הפילד-מרשל
הזכיר את ה"אל-ריכוז" כדבר שחשיבותו רבה לגבי
התפקיד הטקטי. דבר זה ניתן בהחלט להשיגו; כבר
נעשה כזאת, ועוד ייעשה שוב. מקיים הנך את הריכוז
למעלה, ואת האל-ריכוז למטה. כפי שזכור ודאי
הפילד-מרשל במסע המלחמה במדבר המערבי היה
חיל-האוייר הטקטי מקיים את מגעו ישירות אתו, על
יסוד אל-ריכוזי מרחיק-לכת, רק בסיג שבאם ציי-
המלחמה הוא אשר יזקק לעזרה, או באם יהיה לנו
טיפול אחד ברומל, הייתי לוקח את כל המצוי תחת
ידי על-מנת לעסוק בתפקיד ההוא. סידור זה נתגלה
פועל כהלכה לחלוטין; כן פועל-כהלכה גם בנור-
מנדיה.

הדבר שמפניו חששתי תמיד, מאז שלבית המאוחד-
רים של המלחמה שמאחרינו, הוא כי אנשים יזכרו
רק את דרג ההתפתחות הלו, כשהכל היה נאה ויפה
— מנקודת מבטם של אנשי הצבא והציי. שהרי לא-
תו זמן כבר חלפה למעשה תקופת מלחמת-האוייר,
ולא היה לו לצבא צורך אלא לקרוא לסיוע-אוייר —
והיה מקבל ממנו את כל העזרה, כולל נוחיות ומות-
רות. אין דבר מעין זה מתרחש — ואף לא יתרחש
לגבי דידנו בעתיד — בראשיתה של איזו מלחמה

שהיא. בימי שלום מונח הקושי בכך כי מוכרח אמנם להנתן אימון נאות בענין שיתוף הפעולה ההדדי לסיוע האויר, אולם אל להם לאנשי-הצבא ואנשי-הצי לסמוך יותר מדי על שהכל יהיה מצוי ברשותם כבר עם התחלת המלחמה; כי כל זמן שטרם זכינו במלחמת-האויר — לא יקבלו כזאת; ובאם ינסו לקבלו מחיל-האויר — אפשר ונפסיד את מלחמת-האויר. בלי עדיפות-אויר הרי אין סיוע-האויר בגדר אפשרי; ונסיון לפעוק במסיבות מעין אלה עלול להביא לכך כי נפסיד את מלחמת-האויר — ובהפסידנו אותה נפסיד את הכל.

גנרל-מיוז ג. ס. תומסון: הנקודה הבאה בה רצוי גי לטפל מתייחסת רק לענין האחריות לאספקה באויר של הצבאות; אין אני מתייחס בשום-פנים אל תפקידי כוחות-האויר הטקטיים. באם הצות שלנו יפעל היטב, כתקות כולנו, נראה לי כי אין לך סיבה לכך כי האחריות לכל מערכת האספקה-באויר לצב-אות שבשדה תמצא בידי חיל-האויר — או בידי חיל-הצבא.

סבורני, כי אחריות זו מורכבת מביחנת-ההגיון משני חלקים, בעורף, כפי ששמענו מפי המרצה — שם מקומם של המטוסים הגדולים קבועי-הכנף*, בעלי כושר עומס רב, הדולגים מעל נתיבי הספינות, הנמלים, כיכרות-הערכות, הרכבות וכדומה. הללו — מן ההכרח שיהיו מאורגנים במערכת גמישה-בתכ-לית, והניצוח שלהם יופקד בידי רמת פיקוד גבוהה מאוד; מכאן, שהללו חייבים להשאר בתחום סמכותו של חיל-האויר.

לעומת זאת, באזור-הקדמי — שם מקומם של המטוסים בעלי-המראה-אנכית (הליקופטרים, או כל גלגול אשר עשוי להתגלגל בעתיד) שאפשר ויחליפו במשך הזמן חלק גדול של מערכת-התובלה אשר לחיל-הצבא. הללו הנם חלק חיוני של מנגנון התח-זוקה של הצבא עצמו; צריך שיהיו מסוגלים לנוע בדיוק לאותם מקומות בתוך מערכת-הצבא בהם הם נדרשים אותה שעה; ואין לראותם כעשויים לגמי-שות מוחלטת. על פני מרחבה של הזירה כולה, באשר הם-הם המהוים את מערכת התחזוקה היומית הסד-רה של עוצבות-צבא הפועלות בשדה.

סבורני על-כן שאין לך סיבה על שום מה דוקא כל אשר מעופף באויר הכרח הוא שישתייך לזרוע מסוימת אחת. דומני, כי שומה עלינו כי נתבונן

* ביטוי המציין את המטוסים שאינם מושתתים על עקרון ההליקופטרים («הכנף הסובבת»).

בדבר אחרת: יותר מנקודת המבט של הפונקציה, ופחות — מנקודת הראות שאלה ואלה נעים באויר. המרצה: הנני מתאר לעצמי כי ענין זה יבטן ע"י כל המדינות, ברמה הבינ-זרועית הגבוהה ביותר, והנני מתאר לעצמי כי עושים כזאת עתה, אני, אישית, עודני דבק בהשקפה כי אפשר להפריד את הארגון האוירי הזה מכל ענין המלחמה-באויר. דעתי אני היא כי כל זה ענין של העדר האמון אצל הצב-אות — וכונתי ל"ד צבאות אמנת נאט"ו, ולא, פשוט, לצבא הבריטי — כי הכוונות מן הסוג האחר ישרתו בענין זה כראות, משנתגבר על תחושה זו, סבורני כי הכל יסתדר על הצד הכי טוב.

עודני דבק בדעה כי מוטב לו לענין שחילות-אויר הם אשר יטפלו בו, יתכן כי מבחנים וניסויים, וכיו"ב, יוכיחו כי אשר הציע כאן הדובר שלפני נכון הנו. לי אין מה להוסיף על כך.

אדמירל-הצי סיר ארתור פאזור: המרצה אמר כי משימתו הגדולה של הצי להביא את השיירות אל מבטחי הנמלים היעודים. נסיון מדכדך הוא להביא את השיירה בטוחות — ולגלות בבואך כי הנמל-היעוד אחוז כולו להבות. האם סבור הפילד-מרשל כי הנמלים, המעטים עד מאוד, המאפשרים את הטיפול באספקת-קרב רבתי, ניתן כיום להגן עליהם? ובאם לאו — האם סבור הוא כי יהיה צורך, בעתיד שניתן לחזותו, לארגן צורה זו או אחרת של העלאת משאות בשפות-חוף פתוחות?

המרצה: זוהי שאלה לענין, סבורני כי צורה ידועה של העלאת משאות על פני שפות-חוף, כפי שרומז השואל, אפשרית בהחלט בעתיד שניתן-לחזו-תו, וכמובן ששוקדים עתה מאוד בחקר שאלה זו, אולם, שעה שניסיתי לצפות אל העתיד, אמרתי כי ראה-אראה את מטוסי-המשא הכבירים מגיעים לאחר חצותם את האוקיינוס האטלנטי תוך שעות מספר — לילה אחד — ונחתים ב"רצועות-תעופה" הערוכות לוחות-מסלול חלולים שאורכם מועט ביותר (או מסתייעים בנחיתתם ב"משיכה-משנית" וכיוצא בזה) — ושוב יוצאים לדרך, בחזרה, ראה אראה כיצד יקרה זאת בעתיד — אולם עדיין לא עתה.

באם תבוא מלחמה במהירות, בשל "טעות-בחש-בון", או בעתיד הקרוב — אין ספק כי תצטרך לע-שות את אשר תוכל כדי לקיים את התחזוקה על פני שפות-חוף, ועל כן חשוב יהיה כי יהיה לנו הציוד שהנו הכרחי לתכלית זאת. אינני סבור כי ציוד כזה מצוי אצלנו כבר היום — עדיין לא.

פילד-מרשל סיר ג'והן הארדינג: אפשר וימצאו

אנשים אשר אחדות מן ההערות אשר נשמעו כאן היום, העצורנה אצלם את הרושם כי קיימים הבדלי דעה רבים בין שלושת השירותים, וכן העדר שיתוף פעולה והבנה הדדית. הייתי רוצה לסתור נמרצות הנחה כזאת. סבורני, כי ההבנה ושיתוף הפעולה בין שלושת השירותים שבכוחות-המוזויגים הבריטיים הנם אמיצים לא פחות מאשר היו בזמן מן הזמנים, או אפילו אמיצים מזה. ברצוני לפזר כל מושג אשר אולי מצוי בקרב הנאספים כאן אשר לפיו נתגלה אצלנו איזה מרחק גדול בדעות.

קיימים עדיין הבדלים בדעות, כפי שקרה לא פעם בעבר; אולם החלטתנו איתנה לראותם עין בעין, לדון בהם עד גמירא ולהגיע לידי תשובות מוסכמות, שתהיינה נכוחות ומעשיות. קודמינו* — אשר להם נציגות כה נאה כאן היום — מותר להם לסמוך כי הדבר יעשה בעתיד כפי שנעשה בעבר.

היום: סבורני כי כל הנאספים יהיו תמימי-דעים אתי שכל שיוכלים אנו לחלוק על אילו נקודות שניות-במעלה מאלו אשר הציגו כאן המרצה, סיפקה לנו הרצאתו חומר רב למחשבה על ענין אשר ברגע הנוכחי נודעת לו חשיבות חיונית, ענין הנוגע לבטח-חוננו הלאומי.

מאוד שמחתי לדברים אשר השמיעם כאן ראש

קפ' סיריל פולס

א. דפוסייה המשתנים של הלחמה

העולם השלישית. הדברים שהיו לו לאמרם עוררו תשומת-לב רבה מאוד; והדבר טבעי הנו, כי הוא דיבר ברורות, לענין, בגילוי-לב ובדרך בקורתית. הוא העיר כמה הערות לא-מן-הרכות לגבי מושגיהם ומעשייהם של השותפים לאמנה הצפון-אטלנטית. הוא לא הניח מקום לספק לגבי מידת תפישתם המוטעית את המשימה אשר לפניהם.

הוא העלה בפני מאזיניו השקפות, שמקצתן עשו-יות להתגלות כשניות-במחלוקת, בענין הפקידיהם וצידום של כל אחד משלושת השירותים-הלוחמים. מעל לכל, — בשאתו דברו בשעה בה נסתמנה בבהירות תמורה-רבתי בדפוסה של מלחמה — היו בפיו דברים רבי-ענין על אופיה של תמורה זו ועל הדרישות הנובעות ממנה. דבריו היו מכוננים בראש וראשונה אל אלה שמחשבתם היא מחשבת אנשי מקצוע; אולם הכל הוצג באופן כה פשוט

הפילד-מרשל לורד מונטגומרי הריהו כמעט הא-דם היחיד — פרט לראש הממשלה, צ'רצ'יל — אשר יש בכוחו להניע מספר אנשים רב מאוד להקי-שיב בשימת-לב לאשר יש לו לומר בענייני הגנה וצבא — ולהעניק לענין כזה מקום מרכזי, שלא כרגיל בעתונות העממית.

ולא זו בלבד, אלא שביכולתו אף לעשות זאת בדרך שאינה רעשנית כלל; — בהרצאה בפני "מכון השירות המלכותי המאוחד" — הזדמנות אשר, בדרך כלל, לא גורמת להתרשמות קלה שבקלות מצד הקהל הרחב. ב-21 באוקטובר 1954 הוא השמיע הרצאה נאה, שכונתה על ידו בשם שיש אולי להצטער עליו: "הצצה מבעד אשנב אל מלחמת"

(*) הכונה — לממלאי תפקיד ראשי-המטות של שלוש ה"זרועות", הדובר משמש כיום ראש המטה הקיסרות-הבריטי — המער.